f-521 a 56(14

Българско Земледѣлско Д-во

Правилникъ

ЗА УРЕЖДАНЕ ИЗЛОЖБАТА НА ЗЕМЛЕДѢЛСКИ СЕМЕНА ВЪ ПЛОВДИВЪ НА 20 НОЕМВРИЙ 1927 г.

23

309 об 3

СОФИЯ
Печатница Божинови
1927

М

V 4606

ТБ12 к1

1960

Д 5377/1978

ВСИ „В. Коларов
Централна библиотека
ПЛОВДИВ

263

БИБЛИОТЕКА
Инв. № 5988 почвозн.
1960

ПРАВИЛНИКЪ

за уреждане изложбата на земледѣлски семена въ Пловдивъ на 20 ноемврий 1927 год.

1. Българското Земледѣлско д-во урежда изложба на земледѣски семена въ Пловдивъ на 20 ноемврий 1927 година.

2. Изложбата има за цель да установи качеството на зърнения материалъ въ окржга, да насърдчи онѣзи производители, които сж произвели най-доброкачественъ зърненъ материалъ и които грижливо почистватъ семената си, да демонстрира подходящи зърноочистителни машини и начини на лѣкуване семето, а така сжщо да улесни продажбата на семена.

3. Желаещитѣ да участвуватъ въ изложбата подаватъ до Държавната Подвижна Земледѣлска Катедра въ Пловдивъ декларация по даденъ образецъ, придружена съ съответна проба отъ семето, за което е подадена декларацията и което искатъ да изложатъ.

4. Пробитѣ трѣбва да постжпятъ въ Катедрата най-късно до 5 ноември. Постжпилитѣ по-късно проби, както и изпратенитѣ въ недостатъчно количество, могатъ да бждатъ изложени, но не участвуватъ въ конкурса.

5. Редовни изложители могатъ да бждатъ само производители на всички видове семена отъ Пловдивския окржгъ.

6. Въ изложбата се допущатъ всички видове земледѣлски семена, но оценката се прави само върху пшеница (включително загария и лимецъ), ръжь, ечемикъ, овесъ, царевица, просо, оризова арпа, фасулъ (бобъ), слънчогледъ, макъ, рапица, сусамъ, памукъ, мохаръ, фий, бурчакъ, люцерна, детелина, еспарзета.

7. На изложбата се допускатъ само семена отъ последната реколта.

8. Изложенитѣ семена представятъ отъ себе си срѣдна проба и трѣбва да отговарятъ напълно на общото разполагаемо отъ даденъ видъ количество и на сведенията, дадени въ декларацията.

9. Срѣдната проба отъ семето, подлежащо на излагане, се взима по специална инструкция отъ персонала на Пловдивската Земледѣлска катедра и на околийскитѣ агрономства или подъ непосрѣдственъ тѣхенъ

надзоръ.

10. Количеството на семената, предоставени за излагане, се изпращатъ въ следния размѣръ: царевица 4 к. гр., пшеница, ръжь, ечемикъ, овесъ, просо, оризова арпа, фий — по 3 к. гр., бобъ и слънчогледъ — 2 к. гр. и всички останали — по 1 к. гр.

Забележка 1. Желаещитѣ да изложатъ семената си въ по-голѣми количества могатъ да сторятъ това, но въ такъвъ случай трѣбва да ги изпратятъ въ своя опаковка.

Забележка 2. Освенъ семена желателно е изложителитѣ да представятъ и образци отъ самитѣ растения въ снопи, класове и цѣли растения.

Забележка 3. Царевицата трѣбва да бжде представена въ кочани.

11. Всѣка проба при изпращането се етикетира най-грижливо съ два етикета, отъ които единиятъ се поставя вжтре въ торбичката, а другиятъ се прикачва отвънъ. На етикета се вписва името на стопанина, селото, околията, вида на семената, названието на сорта и № на декларацията.

12. Всички проби се вписватъ въ специални регистри по околии веднага, щомъ бждатъ получени въ Катедрата.

13. Пренасянето на пробитѣ и зърноочистителнитѣ машини до изложбата и връщането имъ остава за смѣтка на изложителитѣ.

Машинитѣ, които ще служатъ за демонстрация, се пренасятъ за смѣтка на Българското Земледѣлско Дружество.

14. Отъ полученитѣ въ Земледѣлската Катедра количества семена се взимать срѣдни проби въ опредѣленитѣ въ Инструкцията размѣри и се изпращатъ по даденъ нарядъ за изследване въ семеноконтролнитѣ лаборатории на Агрономическия факултетъ и на Земл. опитни станции въ София. Садово и Русе за изследване на чистота, кълняемость, кълняема енергия, абсолютно и хектолитрово тегло, здравина, стопанска годность и % на плѣвитѣ за семената, които иматъ такива.

15. Възъ основа на даннитѣ на семеконтролния анализъ специална експертна комисия, назначена отъ Българското Земледѣлско Дружество, прави оценка на изложенитѣ проби, като при това взима предъ видъ сведенията за начина на стопанисването, количеството на производството и общия изгледъ на изложеното семе.

16 Експертната комисия прави преценката безъ да знае, кому принадлежатъ разгледанитѣ отъ нея данни и образци, а само по номерата, отговарящи на водения отъ Катедрата регистъръ.

17. Възъ основа преценката на експертната комисия и въ съгласие съ разпоредителната комисия се присѫждатъ и наградитѣ, които биватъ парични и похвални отзиви.

18. Разпоредителнатакомисия посрѣдничи при продажбата на изложенитѣ семена, на които е направена експертиза, като има предъ видъ условията, посочени въ декларацията на изложителя и резултатитѣ на анализата.

19. Гаранция за еднаквостьта на изложената проба съ предаденото семе поема изложительтъ.

20. Разпоредителната комисия взема всички мѣрки за запазване на изложенитѣ проби и машини, но не отговаря за повреди, произлѣзли отъ непредвидени случайности.

21. Входътъ въ изложбата е безплатенъ.

22. Всички редовни проби въ размѣритѣ, посочени въ точка 10, оставатъ въ изложбеното помѣщение, до като трае изложбата. Следъ свършването ѝ се отдѣля нуждниятъ за проучване материалъ, а остатъцитѣ оставатъ въ полза на Земледѣлската Катедра въ Пловдивъ. По-голѣмитѣ проби, ако не се вдигнатъ въ срокъ отъ 7 дена отъ деня на закриване изложбата, оставатъ сѫщо въ полза на Катедрата.

23. Предварителенъ отчетъ за изложбата и раздаденитѣ награди се оповестяватъ въ

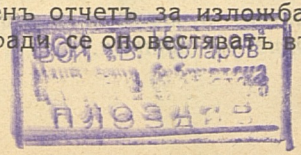

най-близкия брой на дружествения органъ сп. „Земледѣлие“, а подробенъ отчетъ заедно съ резултатитѣ отъ изследванията се издаватъ въ отдѣлна книга.

24. Уреждането и ржководството на изложбата се възлага на специална разпоредителна комисия, назначена отъ Българското Земледѣлско Дружество, която има седалището си при Земледѣлската Катедра въ Пловдивъ.

Земледѣлци! За всички ваши селско-стопански нужди отнасяйте се до Българското Земледѣлско Дружество въ София, ул. Гладстонъ, 69.

То ще ви снабди съ най-добритѣ материали, орждия и машини и ще ви даде нужнитѣ упжтвания.

Значение на изложбитѣ — пазари на семена.

Семената иматъ значение въ земледѣлското стопанство не само затова, че безъ тѣхъ не може да се прави земледѣлие, но и защото тѣ сж носители на онѣзи качества и на онѣзи свойства, които ще обладаватъ изникналитѣ отъ тѣхъ растения. Не напраздно се е създала мждрата народна поговорка: „каквото посѣешъ, такова ще пожънешъ“. А замислюваме ли се ние винаги, какво хвърляме въ земята, когато сѣемъ?

Туй, което ние именуваме съ думата „*семена*“, почти никога не отговаря точно на значението си, защото въ материяла, който употрѣбяваме за семе, наистина, обикновено *преобладава* онова, което ние искаме да посѣемъ, но почти всѣкога въ него имаме и значително количество примѣси. Тѣзи примѣси биватъ отъ една страна безразлични и се състоятъ отъ камъчета, пръсть, прахъ, остатъци отъ слама, плѣва, луспи, счупени зърна, извержения отъ мишки и плъхове. Ние наричаме тия примѣси безразлични, защото тѣ само увеличаватъ обема на семената и сж излишенъ баластъ, който ние сме принудени да мжкнемъ заедно съ семената, да го складираме и пазимъ наредъ съ тѣхъ. Непо-

срѣдствена вреда, обаче, отъ тѣхъ нѣмаме. Но, когато искаме да използуваме семената за други цели, напр., за приготовление на брашно и хлѣбъ, тогава се създаватъ за мелничаритѣ, които искатъ да приготвятъ чисто доброкачествено брашно, голѣми грижи. Тѣ сж длъжни да пречистватъ подобенъ зърненъ материалъ, и затова нѣма нищо чудно, че на пазаря добре очистенитѣ семена се заплащатъ по-скжпо, отколкото тѣзи, въ които се намиратъ, каквито и да било примѣси. Особено чистотата на зърнения материалъ се цени високо въ чужбина, дето сж навикнали да употрѣбяватъ изключително чисти и доброкачествени семена. А, понеже ние продаваме излишъка отъ зърненитѣ си произведения главно въ чужбина, ние трѣбва по неволя да държимъ смѣтка за тѣхната чистота. Иначе, изнесени въ чужбина, тѣ винаги ще се продаватъ по-низко, отколкото онѣзи, които сж произведени въ по-напредналитѣ страни. Такова е въ сжщность положението и до днесъ, защото на Цариградския и гръцкия пазари, които ние отъ десетки години сме продоволствували съ жита, американското жито вече ни конкурира по качество, заплаща се по-добре и се търси все повече отъ нашето, макаръ, че ние сме до самия Цариградъ, а Америка е несравнено много

по-далечъ отъ него и трѣбва да разходва много повече за разноски.

Но наредъ съ безразличнитѣ примѣси, които само намаляватъ качеството на нашитѣ зърнени материали и ги обезценяватъ, има и редица примѣси, които сж *вредни*. Тѣ се състоятъ преди всичко отъ плѣвелни семена и на второ мѣсто отъ живи и мъртви насѣкоми. Групата на плѣвелнитѣ семена въ нашитѣ зърнени материали е осо6ено голѣма. Както е известно, плѣвелитѣ винаги придружавагъ културнитѣ растения въ посѣвитѣ. Часть отъ тѣхъ сж се нагодили така, че семената имъ узрѣватъ наредъ съ семената на отглежданото растение. Всѣкиму е известно, че въ житата се срѣщатъ като примѣси и семена отъ кжклица, отъ дивъ фий, пиявица, дива рѣпа, полски синапъ и много, много други, които нѣма защо да изброяваме тукъ.

Преди всичко плѣвелитѣ сж вредни, защото, вмжкнати между семената, тѣ отново попадатъ на нивата, и земледѣлецътъ, вмѣсто да се бори съ тѣхъ, самъ ги засѣва. А за плѣвели можемъ да смѣтаме всички растения, които се развиватъ на нивата въпрѣки нашата воля. Ако ние засѣваме нивата си съ пшеница, желателно е да има на нея само растения отъ пшеница. Всички други растения, които се развиватъ тамъ, ще бждатъ плѣвели,

и тъй или инакъ ние трѣбва да се грижимъ за тѣхното отстранение. А това влѣче загуба на време и разноски.

Вънъ отъ това плѣвелнитѣ семена, примѣсени къмъ зърненитѣ храни, сж много нежелателни, защото голѣма часть отъ тѣхъ влошаватъ качеството на добитото отъ тѣхъ брашно, влошаватъ вкуса на хлѣба и много пжти сж и отровни. Такива сж, напр., семената на кжклицата и на пиявицата, които сж най-обикновенъ примѣсъ къмъ житата. Хлѣбътъ, който съдържа кжклица, е синкавъ и горчивъ на вкусъ. Имало е случаи цѣли села да се поболѣятъ отъ това, че хлѣбътъ, който е служалъ за ядене, е съдържалъ пиявица, която е получила името отъ свойството си да опива, тъй като съдържа отровни вещества въ себе си. Така, че плѣвелнитѣ семена, като примѣси къмъ зърнения материалъ, сж съвършено нетърпими.

Насѣкомитѣ, които се срѣщатъ между семената, принадлежатъ обикновено къмъ тѣзи, които се хранятъ съ семена. Такива сж, напр., гъгрицата, житниятъ молецъ, граховиятъ брѣмбаръ. Тѣ или тѣхнитѣ ларви живѣятъ вжтре въ зърната и се хранятъ за тѣхна смѣтка. По такъвъ начинъ тѣ правятъ семената или некълняеми, или пъкъ, ако не сж повредени кълноветѣ, намаляватъ запасництѣ храни на кълноветѣ, и растения, произлѣзли отъ такива изгризани отвжтре семена, се развиватъ слабо и оставатъ хилави и неджгави. Употрѣбени за храна, такива семена сж недоброкачествена и лоша храна, благодарение на насѣкомитѣ, които сж се поселили въ тѣхъ.

Но и самитѣ семена не сж едноѳбразенъ материалъ. Едни отъ тѣхъ сж по едри, други по-дребни, едни сж узрѣли добре, други сж набръчкани и леки, защото сж останали недозрѣли.

А, колкото по-едри сж семената, колкото тѣ сж по-тежки, толкова по добро потомство даватъ и толкова сж по-ценни. Затова отдавна вече земледѣлцитѣ се стремятъ да подобрятъ такива семена за посѣвъ. Сега и въ това отношение има улеснения, защото сжществуватъ специални машини — триори, които дѣлятъ семето на качества по голѣмина на зърната.

И най-нехайниятъ земледѣлецъ все пакъ съзнава вредитѣ отъ примѣситѣ, които се намиратъ въ житата му и, изобщо, въ зърнения материалъ и затова употрѣбява въ зависимость отъ умѣнието си и срѣдствата, съ които разполага, повече или по-малко грижи за очистването имъ. А срѣдства за очистването на семената отъ примѣситѣ има достатъчно. Тѣзи отъ тѣхъ, които сж по-скжпи, като триоритѣ, могатъ да бждатъ наба-

вени безъ затруднения по кооперативенъ начинъ отъ сдруженитѣ земледѣлци.

Българското Земледѣлско Дружество, което си поставя за задача да съдействува за подобрение на нашето земледѣлие, въ стремежа си да постигне тази задача урежда всѣка година по една изложба на семена въ разнитѣ краища на страната. Тази година то е решило да направи подобна изложба въ Пловдивъ, като единъ отъ най-важнитѣ наши земледѣлски центрове. Това е петата по редъ изложба, която Дружеството урежда. Първитѣ четире изложби бѣха уредени въ градоветѣ Стара-Загора (1920), Плѣвенъ (1924 г.), Русе (1925 г.) и Търново (1926 г.). Дружеството приканва земледѣлцитѣ отъ Пловдивския окржгъ да се отзоватъ масово на тази изложба и, като се съобразатъ съ изработенитѣ нареждания, да изложатъ произведенията си, за да се види, до колко тѣ сж доброкачествени и за да може чрезъ съревнуване на следната изложба да се пречистятъ и представятъ такива доброкачествени семена, които на европейския пазаръ да не отстжпватъ въ нищо на чуздитѣ.

Заедно съ това земледѣлцитѣ ще иматъ случай да изложатъ стоката си, та по такъвъ начинъ да я предложатъ на търговеца добре преценена. На търговеца пъкъ ще се даде

възможность да прегледа множество образци и да си избере това, което му е най-подходяще.

Изложбата ще даде и богатъ материалъ за изучване и запознаване съ качествата на произвежданитѣ въ окржга зърнени храни и семена, за да се знае, въ какво положение се намиратъ тѣ и на кжде трѣба да бждатъ насочени усилията му за подобрение на това производство.

За земледѣлцитѣ ше бжде интересно да посетятъ изложбата, за да се запознаятъ съ това, което произвеждатъ гѣхнитѣ съседи и въ какво състояние се намира то, за да видятъ тѣзи образци, които ще получатъ награди и за да се научатъ, кои качества на зърното се ценятъ и на кои не се обръща внимание. Тѣ ше могатъ да видятъ сжщо така разни типове зърноочистителни и сортировачни машини и да се запознаятъ съ работата имъ.

Така, че Българското Земледѣлско Дружество кани всички земледѣлци отъ Пловския окржгъ да изпратятъ масово произведенията си, като съ това взематъ участие въ оценката, възъ основа на която ще бждатъ раздадени наградитѣ за най-добритѣ семена. Заедно съ това тѣ ще дадатъ подкрѣпа на едно такова важно за земледѣлието ни дѣло.

Ив. Странски.

ВСИ „В. Коларов
Централна библиотека

Земледѣлци ! Четете списание „Земледѣлие“, което е органъ на Българското Земледѣлско Дружество и се списва вече 31 години. Въ него ще намѣрите отговоръ на много отъ въпроситѣ, които ви интересуватъ.

Годишниятъ му абонаментъ е 50 лева предплатени.

Адресътъ на Редакцията на сп. Земледѣлие е: София, ул. Гладстонъ 69.

Българското Земледѣлско Дружество има най-богатъ изборъ на книги по всички клонове на земледѣлието. Искайте каталози на земледѣлскитѣ книги.